СХВАЛЕНО:
Педагогічною радою Голівської гімназії
Верховинської селищної ради
протокол № 7
від 24 березня 2026 року

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Т.в.о. директора Голівської гімназії
Верховинської селищної ради
Руслана МАРОТЧАК
Уведено в дію наказом
по Голівській гімназії
№ 44/1 від 24 березня 2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про гендерну рівність працівників та здобувачів освіти у Голівській гімназії Верховинської селищної ради

Голови, 2026

1. Загальні положення

1.1. Положення про гендерну рівність (далі — Положення) Голівської гімназії (далі — Гімназії) регламентується міжнародними стандартами та нормативними актами щодо вимог гендернозбалансованої участі та представництва жінок і чоловіків в Гімназії та розроблено відповідно до Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2024-2029 роки; Загальної декларації прав людини; Міжнародного пакту про громадянські і політичні права; Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека»; Цілей сталого розвитку ООН «Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток», ухвалені на період від 2015 до 2030 року; Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 (Конвенція Ради Європи ратифікована відповідно до Закону України 17 липня 1997 року № 475/97- ВР), Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (Конвенція ООН 1960 р.), Конвенції про викорінення насильства та домагань на робочому місці (Конвенція МОП від 21.06.2019 р. №190), Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (конвенція Ради Європи від 11.05.2011 р.); Конституції України (ст. ст. 23, 24), Закону України «Про освіту» (ст.ст. 3, 6), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (ст.ст. 3; 4), Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» (ст. 6), Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (ст.ст. 3, 6); Постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 р. № 930 «Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2021 р. №145 «Питання Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року» та інших нормативно-правових актів України.

1.2. Положення розроблено з метою:

- утвердження гендерної рівності;
- недопущення дискримінації за ознакою статі;
- запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства;
- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті важливих для

Гімназії рішень;

- забезпечення рівних можливостей жінок і чоловіків щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;

- виховання і пропаганди серед працівників та осіб, які навчаються в Гімназії, культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;

- поваги до гідності кожної людини та визначає дієвий механізм врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із гендерною дискримінацією.

1.3. Положення засвідчує те, що Голівська гімназія є організацією, яка підтримує доброзичливе ставлення та відкриті дії, спрямовані на формування поваги до особистості, незалежно від її статі, віку, раси чи фізичного стану. Принципи гендерної рівності визначаються пріоритетними як у освітньому, так і в робочому середовищі, та входять у низку основоположних завдань Гімназії щодо створення гендерного освітнього простору європейського рівня.

1.4. Основною метою Положення є забезпечення принципів гендерної рівності, реалізація гендерного підходу у функціонуванні Гімназії, формування гендерночутливого освітнього середовища, забезпечення протидії гендерній дискримінації, сексизму, мовному сексизму, гендерним стереотипам тощо.

1.5. Голівська гімназія засуджує будь-які прояви дискримінаційного характеру та гендерне насильство, у тому числі, сексуальні домагання на робочому місці та в освітньому процесі і зобов'язується сприяти протидії цьому явищу.

1.6. Дія Положення спрямована на недопущення дискримінації та сексуальних домагань; своєчасне реагування на порушення; створення умов для своєчасного виявлення фактів дискримінації та забезпечення ефективного захисту осіб та/або груп осіб, які постраждали від дискримінації.

Політика попередження і боротьби з дискримінацією та сексуальними домаганнями застосовується в закладі освіти під час працевлаштування, трудових відносин, оплати праці, навчального процесу тощо.

1.7. Голівська гімназія визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цього Положення, дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють чи яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли

законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин гімназією необхідне для захисту безпеки інших).

1.8. Гімназія створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються особам, які навчаються, або працівникам Гімназії, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації.

1.9. Повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання розглядає Комісія з етики та управлінням конфліктами відповідно до цього Положення (далі — Комісія).

1.10. У Положенні про забезпечення гендерної рівності в Гімназії застосовано такі терміни та поняття:

Гендер — соціальні характеристики та можливості, пов'язані з буттям жінкою або чоловіком, зі стосунками між жінками та чоловіками, дівчатами та хлопцями, а також із відносинами поміж жінками та поміж чоловіками.

Гендерна політика — це цілеспрямована діяльність Гімназії із забезпечення та гарантування рівних прав, свобод та можливостей між жінками та чоловіками, утвердження гендерної демократії, формування гендерної культури.

Гендерна рівність/сутнісна гендерна рівність — поєднання формальної гендерної рівності з рівністю реальних результатів, а саме коли рівність перед законом, рівні можливості та рівне ставлення до жінок та чоловіків доповнюються рівністю впливу, результатів та наслідків.

Гендерний аудит — це інструмент самооцінювання, що дозволяє оцінити рівень забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків (педагогів і здобувачів) у закладі освіти.

Гендерна освіта — необхідна частина освітніх програм на всіх рівнях системи освіти, що дає можливість дівчатам і хлопцям, жінкам і чоловікам зрозуміти, як конструкції маскулінності та фемінності, та моделі розподілу соціальних ролей (сформовані нашими суспільствами), впливають на їхні життя, стосунки, життєвий вибір, розвиток їхніх кар’єр тощо.

Гендерна дискримінація — це порушення прав людини, необґрунтоване обмеження можливостей або нерівне ставлення до осіб через їхню стать чи гендерну ідентичність. Вона ґрунтується на стереотипах, обмежує доступ до

освіти, працевлаштування та кар'єрного зростання, найчастіше зачіпаючи жінок, хоча від неї страждають і чоловіки.

Сексизм — ідеологія й практика дискримінації людей за ознакою статі, що базується на уявленні про переваги моральних, інтелектуальних, культурних, фізичних та інших якостей однієї статі над іншою.

Мовленнєвий/мовний сексизм — дискримінація за ознакою статі в мові, яка існує як на рівні слова, так і на рівні рішення та всього дискурсу.

Гендерний вимір в освіті — оцінка наслідків і результатів дії освітніх та виховних зусиль педагогів, спрямованих на повноцінне особистісне становлення й розвиток всіх суб'єктів освітнього процесу, усвідомлення ними власної ідентичності, вибір ідеалів і життєвих цілей та самореалізації без будь-яких обмежень за ознакою гендеру.

Гендерночутливе освітнє середовище — освітнє середовище, в якому актуалізована гендерна чутливість як один із критеріїв ефективності освітньої діяльності.

1.11. Положення про гендерну рівність в Гімназії має такі цілі:

- комплексне впровадження гендерної рівності в Гімназії, шанування людської гідності, унеможливлення будь-яких проявів дискримінації в освітньому процесі та/або педагогічній діяльності;

- подальше поширення інформації про рівність, різноманіття та недискримінацію;

- удосконалення освітнього процесу та просвітницької складової для утвердження ідей гендерної рівності, поваги до людської гідності та інших основоположних прав і свобод;

- впровадження практик інклюзивності у сфері освіти як основи для подолання наслідків військових дій і післявоєнної відбудови України з метою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

- забезпечення рівних можливостей та прав для всіх здобувачів освіти та працівників Гімназії незалежно від їх статі, гендерної ідентичності, національності, фізичних можливостей, соціального статусу тощо;

- створення безпечного та сприятливого середовища для навчання та роботи, яке б відповідало потребам усіх учасників освітнього процесу;

- гендерна рівність при прийомі на роботу та кар’єрному зростанні з врахуванням вимог чинного законодавства;

- досягнення гендерного балансу на посадах та на рівні прийняття

рішень;

- забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок;

- ведення документообігу з урахуванням принципів недискримінаційного мовлення/мови шляхом впровадження стратегій фемінізації, нейтралізації, уникнення андроцентризму та сексизму;

- використання в діловодстві допустимих сучасними нормами української мови форм жіночого роду поряд із чоловічими відповідниками для позначення осіб різної статі;

- забезпечення системного використання гендерно чутливого, недискримінаційного мовлення/мови під час ведення документообігу у Гімназії;

- усунення у закладі освіти упередженості за ознакою статі щодо здобувачок і здобувачів освіти (їх нахилів, здібностей та задатків, уподобань та можливостей у навчанні, рівня навчальних досягнень);

- збалансування з урахуванням принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків візуальної та навчальної складових з урахуванням інтересів, можливостей та здобутків всього учнівства із забезпеченням однакового доступу до навчального приладдя, спортивного інвентарю тощо;

- створення у Гімназії умов для забезпечення використання однакових за змістом освітніх програм з усіх предметів для дівчат і хлопців, запровадження навчальних курсів за вибором, включення питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до освітніх програм та факультативів;

- надання здобувачкам і здобувачам Гімназії повної та вичерпної інформації щодо можливості професійного самовизначення та оволодіння професійними вміннями відповідно до особистісних здібностей та інтересів без обмеження їх рамками “жіночих/чоловічих” професій для подальшої повноцінної та вичерпної самореалізації в дорослому житті, взаємин у родині здобувачок і здобувачів освіти, рівної відповідальності жінки і чоловіка за народження та виховання дітей, а також створення доброзичливої атмосфери без цькування чи дискримінації, яка утверджує повагу до гідності усіх членів родини здобувачок і здобувачів освіти і сприяє особистісному зростанню;

- залучення спільноти Гімназії, зокрема й учнівського самоврядування, до організації та проведення спільних виховних заходів, що спрямовані на

висвітлення питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, зокрема щодо рівності жінок і чоловіків та партнерства у сім'ї та суспільстві, безпеки та згоди у стосунках; нав'язування інформаційними джерелами стереотипів за ознакою статі, різноманітних стереотипів, що принижують гідність жінок і чоловіків.

1.12. Положення про забезпечення гендерної рівності в Гімназії першочергово зорієнтоване на такі цільові групи:

- здобувачів і здобувачок освіти — учнів/учениць, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою навчання;

- адміністрацію Гімназії, педагогічний/непедагогічний, обслуговуючий та технічний персонал закладу освіти, які забезпечують ефективність та якість його (закладу) функціонування;

- батьків та/або законних представників здобувачів та здобувачок освіти, які здійснюють виховання своїх дітей, формують їх уявлення про світ та є взірцем поведінки.

1.13. Положення про забезпечення гендерної рівності впроваджується серед усіх категорій працівників Гімназії (адміністрації, педагогічних/непедагогічних працівників, обслуговуючого та технічного персоналу) та в усіх сферах діяльності гімназійної спільноти

2. Основні принципи та напрямки політики гендерної рівності

2.1. Базовими принципами політики гендерної рівності Гімназії є:

- забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері професійного та особистісного розвитку та росту;

- створення гендерночутливого освітнього середовища шляхом реалізації гендерної освіти, гендерного аудиту, гендерного паритету;

- створення оптимальних, безпечних, сучасних умов для роботи та навчання різних категорій працівників/працівниць, здобувачів освіти, вчителів та інших працівників Гімназії;

- забезпечення рівної оплати праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці;

- впровадження дієвих механізмів попередження та протидії сексуальним домаганням, насильству, булінгу, мобінгу.

2.2. Основними напрямками реалізації політики гендерної рівності є:

- забезпечення рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків, які

працюють в Гімназії;

- проведення всебічного моніторингу внутрішньої нормативної бази, яка регламентує усі види діяльності Гімназії відповідно до основ гендерної рівності;

- сприяння участі відповідальних за гендерну політику осіб у тренінгах, конференціях, соціальних активностях, спрямованих на забезпечення та підтримку гендерної рівності;

- розроблення та затвердження щорічного Плану гендерної рівності;

- забезпечення роботи осіб, відповідальних за розгляд звернень із питань гендерної рівності.

2.3. Документи, плани, програми, правила та процедури розроблюються та виконуються з метою забезпечення рівних можливостей і неприпустимості дискримінації у відповідності до міжнародного законодавства і законодавства України.

3. Завдання Комісії з етики та управління конфліктами з питань забезпечення реалізації політики гендерної рівності в Голівській гімназії

3.1. Для реалізації Політики в Гімназії створюється Комісія, яка відповідає за реалізацію політики гендерної рівності. Діяльність Комісії забезпечується та контролюється головою, на якого покладено обов'язки координації діяльності Гімназії з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству. Персональний склад Комісії та голови затверджується наказом директора гімназії. Комісія в своїй роботі керується Положенням про комісію з етики та управління конфліктами з питань забезпечення реалізації політики гендерної рівності в Гімназії та реалізує норми Положення про гендерну рівність працівників та здобувачів освіти у Голівській гімназії Верховинської селищної ради.

3.2. Основними завданнями комісії є:

- координація роботи Гімназії з питань застосування гендерних підходів;

- участь у розробленні проєктів гімназійних нормативних документів із питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та надання методично-консультативної допомоги щодо цього питання;

- підготовка інформації для офіційного вебсайту Гімназії та засобів

масової інформації щодо висвітлення питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

3.3. Основними завданнями голови комісії є:

- консультування і внесення пропозицій директору щодо реалізації в Гімназії державної політики та міжнародних зобов'язань України з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, протидії насильству та дискримінації;

- організація проведення гендерних аудитів, розроблення відповідних заходів і планів;

- координація підготовки аналітичних звітів, статистичної звітності рекомендацій, доповідей щодо гендерної політики;

- організація проведення освітніх заходів (семінарів, тренінгів тощо) з питань гендерної політики;

- організація інформаційної діяльності та зв'язку з громадськістю щодо цього питання.

4. Роль Комісії з етики та управлінням конфліктами щодо гендерної рівності

4.1. Комісія запобігає будь-яким формам дискримінації та здійснює заходи щодо протидії дискримінації, а саме:

- здійснює контроль за дотриманням принципу недискримінації в Гімназії;

- проводить моніторинг та узагальнює результати дотримання принципу недискримінації в Гімназії;

- розглядає звернення осіб та/або груп осіб із питань дискримінації;

- веде облік та узагальнює випадки дискримінації в Гімназії;

- висвітлює у щорічній доповіді питання запобігання та протидії дискримінації та дотримання принципу недискримінації;

- здійснює інші повноваження, визначені Конституцією і законами України.

4.2. Комісія зобов'язана:

- сприяти інформаційно-роз'яснювальній роботі серед колективу та осіб, які навчаються, щодо запобігання сексуальним домаганням та будь-яких проявів дискримінації;

- надавати інформаційну та консультативну підтримку співробітникам та особам, які навчаються в Гімназії, щодо запобігання сексуальним домаганням та дискримінації;

- отримувати та розглядати скарги та повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання;

- надавати пропозиції щодо внесення змін до цього Положення та інших положень та процедур щодо запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією;

- у роботі дотримуватись засад поваги до приватного життя та захисту персональних даних працівників та осіб, які навчаються в Гімназії.

4.3. Питання, що належать до компетенції Комісії, розглядаються на її засіданнях, які проводяться за потребою.

Засідання проводиться у разі:

- ініціювання головою або будь-яким членом Комісії розслідування за фактом отриманих ними скарги та/або повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання;

- ініціювання головою засідання з питань виконання передбачених цим Положенням повноважень/обов'язків.

4.4. Засідання Комісії може проводитись за допомогою дистанційних засобів зв'язку у реальному часі (онлайн-трансляції засідання, чати, участь у засіданні за допомогою інтернет-месенджерів тощо).

4.5. За результатами розгляду скарги та/або повідомлення Комісія напрацьовує шляхи врегулювання. Протоколом фіксується хід засідання додатком до якого є «Пропозиції щодо врегулювання ситуації».

4.6. Голова та члени Комісії:

- сприяють проведенню антидискримінаційної інформаційної кампанії в Гімназії, зокрема майстер-класів, тренінгів та інших форм навчань із питань прав людини та попередження дискримінації або сексуальних домагань;

- приймає скарги та/або повідомлення про дискримінацію, сексуальні домагання та ініціює їх розгляд комісії.

4.7. Члени Комісії мають право знайомитись із матеріалами розслідування (скаргами, повідомленнями, поясненнями тощо).

4.8. Член Комісії у будь-який час має право скласти з себе повноваження.

4.9. Комісія подає щорічний звіт директору гімназії, який повинен

містити:

- кількість та зміст скарг;
- матеріали стосовно прийнятих рішень щодо отриманих скарг;
- інформацію щодо виконання інших зобов'язань відповідно до цього Положення.

5. Процедури протидії дискримінації, примусу та сексуальним домаганням

5.1. Випадки дискримінації в Гімназії є неприйнятними та повинні бути зафіксовані.

5.2. Особа, яка зазнає дискримінацію, утиск, сексуальні домагання, перебуваючи у безпосередній небезпеці або спостерігаючи її стосовно інших осіб, може звернутись із відповідною заявою/скаргою до:

- директора гімназії;
- голови або членів Комісії з етики та управлінням конфліктами;
- громадських правозахисних організацій, які працюють у сфері забезпечення гендерної рівності;
- органів та організацій, що уповноважені законодавством України здійснювати заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

5.3. Працівники та здобувачі освіти, які володіють інформацією про дискримінацію, утиск, сексуальні домагання, можуть повідомити про такі випадки Комісію або інший уповноважений орган.

Під час подання інформації (заяви/скарги) за можливості слід зазначити:

- ім'я особи, яка, ймовірно, відчула заборонену дискримінацію або сексуальне домагання;
- ім'я особи, з боку якої, ймовірно, відбулася дискримінація або сексуальне домагання;
- дата інциденту;
- час інциденту;
- місце інциденту;
- факти та докази, що підтверджують таку поведінку.

6. Порядок розгляду скарги Комісією

6.1. Заява/скарга, яка надходить до Комісії повинна містити опис порушення права особи, зазначення моменту (часу), коли відбулося порушення, факти та можливі докази, що підтверджують скаргу.

6.2. Заява/скарга повинна бути розглянута протягом 10 днів із дня отримання Комісією такого повідомлення. У разі, якщо скарга щодо вчинення сексуальних домагань стосується неповнолітньої особи, Комісія обов'язково проводить зустрічі з батьками (законними представниками) неповнолітньої особи.

6.3. Після прийняття заяви/скарги до розгляду Комісія:

- обов'язково інформує директора гімназії;
- проводить засідання комісії, на якому вирішується чи скарга належить до компетенції Комісії;
- у разі необхідності звертається до скаржника/скаржниці за уточнюючою та/або додатковою інформацією;
- призначає дату проведення зустрічі зі сторонами конфлікту, яка не може перевищувати10 календарних днів із моменту отримання скарги.

6.4. У визначену дату Комісія проводить зустріч зі скаржником/скаржницею, відповідачем/відповідачкою (потенційним порушником/порушницею).

6.5. При проведенні зустрічі кожна сторона матиме однакові можливості в рамках процесу розгляду скарги, включаючи: письмове повідомлення про занепокоєння, можливість відповісти та назвати можливих свідків та докази. Дослідження забороненої дискримінації або сексуальної поведінки проводяться з дотриманням принципів своєчасності, справедливості та захисту персональних даних.

6.6. Комісія, вивчивши скаргу, надає консультації обом сторонам, пропонує способи вирішення ситуації, що виникла у зв'язку з конфліктною ситуацією (які не передбачають прийняття адміністративних/ дисциплінарних/кримінальних рішень). У разі досягнення спільного рішення розгляд заяви/скарги завершується. На вимогу сторін конфлікту спільне рішення оформлюється у письмовій формі. Примірник такого спільного рішення повинен зберігатися в Комісії протягом п’яти років.

6.7. На підставі згоди сторін та/або рішення Комісії можуть надаватися пропозиції керівництву Гімназії у встановленому чинним законодавством

порядку щодо реалізації рішення.

6.8. Звернення із заявою/скаргою до Комісії не позбавляє заявника права звернутись до суду за захистом своїх прав. У разі незгоди з рішенням комісії заявник може звернутись до суду.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення схвалюється рішенням педагогічної ради, затверджується та вводиться в дію наказом директора Гімназії.

7.2. Зміни і доповнення до Положення вносяться наказом директора за рішенням педагогічної ради.